

Bilaga MKP

Förslag till valda åtgärder för Kultur- och fritidsnämndens måluppfyllelse av Miljö- och klimatprogrammets mål och uppdrag för år 2025

Av denna bilaga framgår vilka åtgärder Kultur- och fritidsnämnden föreslår genomföras under 2025 för att bidra till att uppnå miljö- och klimatprogrammets mål och uppdrag. Dessa åtgärder är förenade med en kostnad för nämnden eller har en stor inverkan på nämndens arbete under 2025. Utöver de åtgärder som presenteras i denna bilaga arbetar nämnderna kontinuerligt med miljö- och klimatprogrammets olika delar inom ordinarie verksamhet.

Miljö- och klimatprogrammet har en genomförandetid till 2030 vilket för med sig att val av åtgärder sker successivt över tid och att åtgärder kopplade till alla sex fokusområden inte väljs för nämnderna årligen.

De åtgärder som valts utgår från miljö- och klimatprogrammets verksamhetsstöd och från tillkommande förslag till åtgärder från förvaltningarna.

Respektive vald åtgärd kostnadsställs och redovisas om det ligger inom befintlig ram (ordinarie verksamhet) eller om det innebär en merkostnad. Nyckeltal kopplas till respektive åtgärd vilket följs upp i respektive nämnds verksamhetsplaner för 2025. Övergripande aggregerad uppföljning av nämndernas valda åtgärder görs för kommunstyrelsen i samband med återrapportering av miljö- och klimatprogrammets 17 gröna indikatorer.

Miljö- och klimatprogram 2030	
Övergripande mål	Fokusområden
<i>Danderyds kommun ska ha en god och hälsosam miljö samt arbeta för en långsiktigt hållbar utveckling.</i>	Begränsad klimatpåverkan Danderyds kommun ska arbeta aktivt för att begränsa utsläppen av växthusgaser och luftföroreningar.
	Frisk luft Luften ska vara så ren att människors hälsa samt djur, växter och kulturvärden inte skadas. Danderyds kommun ska arbeta aktivt för att begränsa luftföroreningar.
	Friskt vatten Sjöar och vattendrag ska vara ekologiskt hållbara och deras variationsrika livsmiljöer ska främjas. Danderyds kommun ska arbeta aktivt för att begränsa utsläppen av näringsämnen och föroreningar till sjöar, vattendrag och hav.
	Biologisk mångfald Danderyds kommun ska arbeta aktivt för att gynna och förstärka den biologiska mångfalden. Danderyds kommun ska verka för att vid samhällsbyggande och förvaltning bygga in biologisk mångfald för att främja ett rikt växt och djurliv.
	God bebyggd miljö Danderyds kommuns bebyggda miljö ska vara god och hälsosam. Natur- och kulturvärden ska tas till vara och utvecklas. Danderyds kommun ska planera och bygga miljöanpassat samt verka för en giftfri miljö och minskat buller.
	Giftfri miljö Miljön i Danderyds kommun ska vara fri från ämnen som kan hota människors hälsa eller den biologiska mångfalden. Danderyds kommun ska arbeta aktivt med utfasning av farliga ämnen och kemikalier och underlätta för de som bor och verkar i kommunen att få en giftfri miljö.

Bilaga MKP

Kultur- och fritidsnämndens förslag till åtgärder för budget 2025 fördelat på miljö- och klimatprogrammets fokusområden.

1. Begränsad klimatpåverkan

MÅL	UPPDRAG	KULTUR- OCH FRITIDSNÄMNDENS ÅTGÄRD	UPPSKATTAD KOSTNAD
1.1. Kommunen ska arbeta för att de som bor och verkar i Danderyd minskar växthusgasutsläppen	1.1.2. Energianvändningen i kommunägda byggnader ska minska med minst med tre procent per år i genomsnitt över en femårsperiod	<i>Förvärmning av luftavfuktare i ishallen i Enebyberg för ökad energieffektivitet.</i>	500 tkr
		<i>Byte till LED-belysning på naturgräsplanen Enebybergs IP</i>	<i>Åtgärden ingår i ordinarie investeringsprocess då utbyte sker med hänsyn till att såväl teknisk som ekonomisk livslängd är uppnådda.</i>
<i>Utbyte av arbetsfordon och handverktyg till mer klimativänliga alternativ sker löpande inom ordinarie budget allt eftersom tekniken utvecklas. Laddtider och tillgång till el kan dock vara problematiskt i många arbetsmoment såsom trädfällning och slyröjning i terräng. Även driftsäkerhet vid kallt och tungt arbete gör det svårt att helt förlita sig till eldrift.</i>			
<i>En fullständig övergång till HVO-bränsle i arbetsfordon har försvårats av de generellt ökade prisnivåerna på bränsle och på HVO-bränsle i synnerhet. Detta är kostnader som påverkar driftbudgeten. Omprövning sker kontinuerligt.</i>			

2. Frisk luft

MÅL	UPPDRAG	KULTUR- OCH FRITIDSNÄMNDENS ÅTGÄRD	UPPSKATTAD KOSTNAD
		<i>Ingen vald åtgärd för år 2025</i>	

3. Friskt vatten

MÅL	UPPDRAG	KULTUR- OCH FRITIDSNÄMNDENS ÅTGÄRD	UPPSKATTAD KOSTNAD
3.1. Belastningen av näringsämnen och föroreningar till	3.1.1. Minska mängden förorenat vatten till dag- och spillvattennätet	<i>Ingen vald åtgärd för år 2025.</i>	

Bilaga MKP

vattendrag, sjöar och kustvatten ska minska			
<p><i>Inom ramen för ordinarie budget sker löpande översyn av arbetssätt för bevattning och gödning av naturgräsplaner.</i></p> <p><i>Bevattning sker morgon och kväll för att minska avdunstning. Bevattning sker sällan men kraftigare för att stimulera grässets rotsystem.</i></p> <p><i>Användning av gödning optimeras för bästa funktion i förhållande till önskat nyttjande. Gödning innebär en kostnad därmed finns inte incitament att göda i onödan. Förvaltningen använder endast långtidsverkande gödningsmedel vilket ger minskade volymer och därmed minskade utsläpp i samband med transporter.</i></p>			

4. Biologisk mångfald

MÅL	UPPDRAG	KULTUR- OCH FRITIDSNÄMNDENS ÅTGÄRD	UPPSKATTAD KOSTNAD
		Ingen vald åtgärd för år 2025.	
<p><i>Gallring förekommer längs leder och motionsspår och sker löpande inom ram i dialog och samverkan med ekologisk kompetens inom tekniska kontoret.</i></p>			

5. God bebyggd miljö

MÅL	UPPDRAG	KULTUR- OCH FRITIDSNÄMNDENS ÅTGÄRD	UPPSKATTAD KOSTNAD
		Ingen vald åtgärd för år 2025.	

6. Giftfri miljö

MÅL	UPPDRAG	KULTUR- OCH FRITIDSNÄMNDENS ÅTGÄRD	UPPSKATTAD KOSTNAD
6.4. Användningen av hälso- och miljöfarliga kemiska produkter ska minska	6.4.1. Hälso- och miljöfarliga produkter och ämnen byts ut mot miljövänligare alternativ	Vid utbyte av kommunägda konstgräsplaner ska miljövänligare alternativ till infill användas.	Åtgärden ingår som en del i ordinarie investeringsprocess. Konstgräs byts ut när den tekniska livslängden bedöms vara slut.
<p><i>För 2025 planeras utbyte på 7- och 11-spelplanerna på Danderydsvallen samt 7-spelplanen (Jurek) på Stockhagens IP. Europeiska kemikalieinspektionen har förbjudit försäljning av gummigranulat som infill från 2031. Beslutet har påverkat marknaden och driver snabbt på utvecklingen vad gäller nya konstgrässystem som kan vara funktionella för året runt fotboll på våra breddgrader. Vid byte av konstgrässystem under 2025 kommer granulatfria system väljas för 7- spelplaner och för 11-spelplan kommer ett biologiskt nedbrytningsbart infill att väljas.</i></p>			